

Sygn. akt II CSK 95/17

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku C.G.
przy uczestnictwie P. Spółki Akcyjnej w W.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 sierpnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 15 lipca 2016 r., sygn. akt XV Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestniczki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca C.G. złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 15 lipca 2016 r., którym oddalono apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w P. z dnia 6 listopada 2015 r., oddalającego wniosek o ustanowienie służebności przesyłu, na rzecz uczestniczki postępowania – P. S.A. z siedzibą w W. uwzględniając zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przyczyny te wskazują i mają potwierdzić występowanie w sprawie kwestii istotnych dla interesu publicznego uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uzasadnieniem jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, uregulowaną w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nie wystarcza odwołać się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazuje tożsame argumenty (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 - nie publ.). Postanowienie w zakresie tzw. przedsądu zapada bowiem podczas innego posiedzenia i w innym składzie niż rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

W skardze oparto się na przyczynie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Umotywowano ją twierdzeniem, że sądy *meriti* do oceny stanu faktycznego z lat 1975-2005 zastosowały normę powstałą na skutek wykładni wykreowanej przez Sąd Najwyższy w roku 2003.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) ma miejsce wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa,

zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia.

Motywacja wniosku nie odpowiada powyższym wymaganiom. Skarżący w istocie kwestionuje wykładnię norm prawnych, nie stawiając w tym przedmiocie zarzutu wprost. Przypomnieć należy, że stanowisko judykatury na ogół ewoluuje, uwzględnia szerszy kontekst, różnorodność stanów faktycznych i prawnych, dostosowuje do aksjologii. W konsekwencji wydanie orzeczenia zgodnie z utrwalonym w tym czasie sposobem interpretacji nie może być ocenione jako naruszenie prawa uzasadniające oczywistą zasadność skargi, dostrzegalnej bez głębszej analizy przez przeciętnego prawnika.

Dopuszczalność nabycia w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności odpowiadającej treści służebności przesytu przed wejściem w życie regulacji art. 305¹ - 305⁴ k.c. została rozstrzygnięta w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, OSNC 2013/12/139, a stanowisko w niej wyrażone jest konsekwentnie podzielane - por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., V CSK 190/13, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2014 r., V CSK 87/13, niepubl.; z dnia 27 listopada 2013 r., V CSK 525/12, nie publ.; z dnia 30 października 2013 r., V CSK 497/12, nie publ.; z dnia 23 października 2013 r., IV CSK 30/13, Biuletyn Sądu Najwyższego 2014/1; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2013 r., IV CSK 88/13, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013 r., V CSK 320/12, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2013 r., II CSK 626/12, nie publ. Podobnie przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego wielokrotnie była kwestia dopuszczalności zaliczania okresu posiadania przez Skarb Państwa służebności o treści odpowiadającej służebności przesytu uregulowanej obecnie w kodeksie cywilnym do okresu posiadania wymaganego do nabycia służebności przez zasiedzenie przez przedsiębiorstwo państwowe albo przez następcę prawnego

takiego przedsiębiorstwa - por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2013 r., I CSK 495/12, nie publ., postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2013 r., I CSK 256/12, nie publ., z dnia 28 marca 2012 r., V CSK 181/11, nie publ., z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 93/11, niepubl., z dnia 13 października 2011 r., V CSK 502/10, nie publ., z dnia 10 kwietnia 2008 r., IV CSK 21/08, nie publ. oraz z dnia 18 maja 2007 r., I CSK 64/07, nie publ. Zastosowanie przepisów odnoszących się do służebności drogi koniecznej do służebności związanej z posadowieniem sieci przesyłowych uwzględnia postęp techniczny, jaki nastąpił w ostatnich dziesięcioleciach XX w. i nie stanowi retroaktywnego zastosowania art. 305¹ k.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego, uznając że brak podstaw do odstąpienia od zasady obciążania stron wyłożonymi orzeczono w myśl art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1, art. 393¹⁹ i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

jw